LIFEINFORESTS

Továbbfejlesztett kommunikáció, együttműködés és kapacitásbővítés
a Natura 2000 erdők biodiverzitásának megőrzése érdekében

Duska József, ügyvezető elnök,
Magán Erdőtulajdonosok és
Gazdálkodók Országos Szövetsége

ÉLET AZ ERDŐBEN KOMMUNIKÁCIÓS PROGRAM

SOPRON, 2018. FEBRUÁR 22.

IMPROVED COMMUNICATION, COOPERATION AND CAPACITY BUILDING FOR PRESERVING BIODIVERSITY IN NATURA 2000 FORESTS
LIFE13 INF/HU/001163

Készült a LIFEinFORESTS projekt keretében az Európai Unió LIFE+ Information and Communication programjának és a Földművelésügyi Minisztérium pénzügyi támogatásával.

ÉLETAZERDŐBEN

NATURA 2000 ERDŐK

- Az ország teljes területének közel 22%-a
- Az összes erdő 38%-a
  a 2 millió ha-ból 760 000 ha

➢ A 43 % magán tulajdonú erdőből
  860 000 ha-ból 215 000 ha

➢ Minden 4. ha magánerdő NATURA 2000 területen van

ÉLETAZERDŐBEN

EU Irányelvek

Madárvédelmi Irányelv (Wild Birds Directive, 79/409/EEC)
Élőhelyvédelmi Irányelv (Habitats Directive, 92/43/EEC)

- Az EU Tanácsa által kiadott jogszabály

  Az irányelvekben megfogalmazott célok megvalósítása érdekében a tagországok kötelesek már meglévő jogszabályaik módosítására, illetve új jogszabályok alkotására (**jogharmonizáció**).

  A tagországok szabadon választhatják meg azokat a közigazgatási, törvényen, vagy szerződésen alapuló eszközöket, amelyekkel a célok gyakorlati megvalósítását biztosíthatják (**szubszidiaritás elve**).

ÉLET AZ ERDŐBEN

Madárvédelmi Irányelv
(Wild Birds Directive, 79/409/EEC)

Az EU-ban jelenleg is érvényben levő irányelvek közül az egyik legrégebbi, és az Élőhelyvédelmi Irányelvvel együtt természetvédelmi szempontból az egyik legjelentősebb.

A megritkult állományú és veszélyeztetett, vadonélő madárfajok és azok élőhelyeinek védelmét, megőrzését, fenntartását, helyreállítását szabályozza.

ÉLETAZERDŐBEN

Élőhelyvédelmi Irányelv
(Habitats Directive, 92/43/EEC)

A Madárvédelmi Irányelvet kiegészítve – a madárfajokon kívül – minden más, a tagországok területén természetes körülmények között előforduló állat- és növényfaj és ezek természetes élőhelyeinek a védelmét szolgálja.

ÉLETAZERDŐBEN

Natura 2000 Hálózat

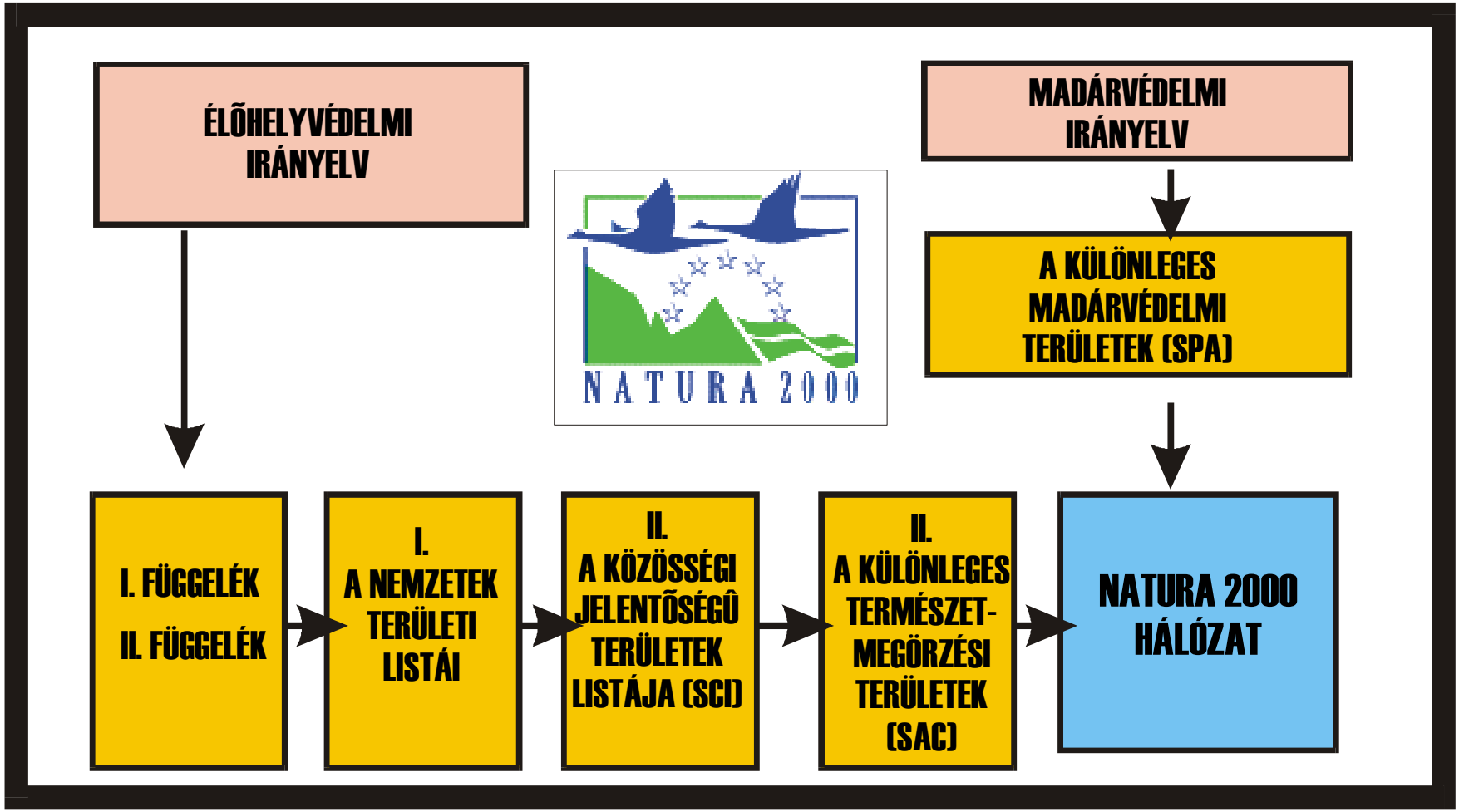

ÉLETAZERDŐBEN

BIOGEOGRÁFIAI RÉGIÓK

Önálló Pannon régió!

Az EU gazdasági / természeti „fejlettsége” eltérő → helyre-állítás és. megőrzés

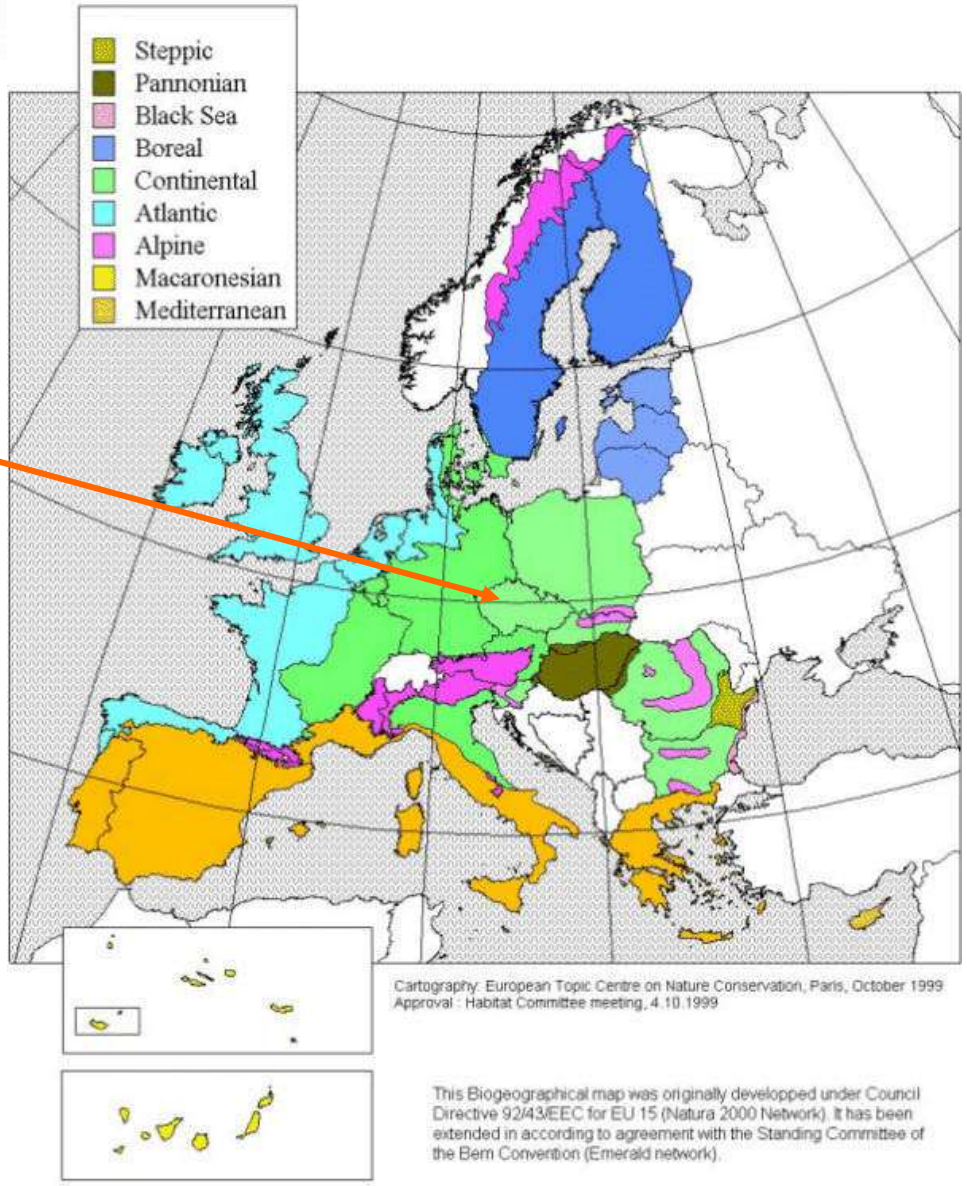

ÉLETAZERDŐBEN

Szakmai kijelölés alapja

Európai uniós Irányelvek

- **Madárvédelmi Irányelv** (Wild Birds Directive, 79/409/EEC)
- **Élőhelyvédelmi Irányelv** (Habitats Directive, 92/43/EEC)

		Magyarország
Élőhelyvédelmi Irányelv	Élőhelyek	46 élőhely
	Növényfajok	41 faj
	Gerinctelen fajok	62 faj
	Gerinces fajok	50 faj
Madárvédelmi irányelv	Madárfajok	78 faj

ÉLET AZ ERDŐBEN

1. Túzok
   – *Otis tarda*
2. Parlagi sas
   – *Aquila heliaca*
3. Kerecsen-sólyom
   – *Falco cherrug*

ÉLETAZERDŐBEN

Erdei élőhelytípusok

* -gal jelöltek: kiemelt közösségi jelentőség élőhelytípusok

9110 Mészkerülő bükkösök
9130 Szubmontán és montán bükkösök
9150 Sziklai bükkösök és sziklai hárserdők/hársas-berkenyéssziklaerdők
9180 * Törmeléklejtő- és szurdokerdők
91E0 * Fűz-, nyár-, éger-, és kőrisligetek/ligeterdők

ÉLET AZ ERDŐBEN

91F0 Keményfás ligeterdők
91G0 * Pannon gyertyános tölgyesek
91H0 * Pannon molyhos tölgyesek
91I0 * Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek
91K0 Illír bükkösök
91L0 Illír gyertyános-tölgyesek
91M0 Pannon cseres-tölgyesek
91N0 * Pannon homoki borókás-nyárasok

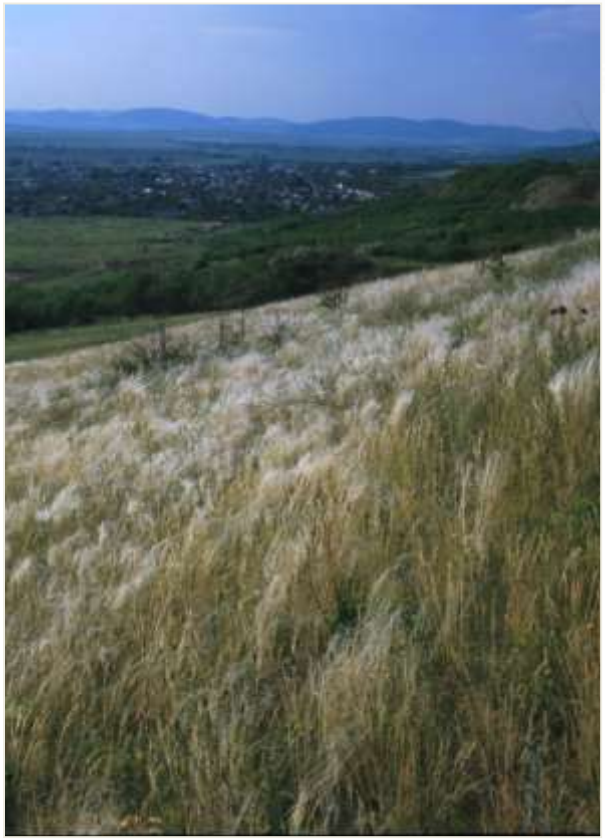

6240 Pannon lejtősztyeppek és sziklafüves lejtők

&

91H0 Pannon molyhos tölgyesek

91E0 Fűz-, nyár-, éger-, és kőrisligetek

Piros kígyószisz - *Echium maculatum*

magyarföldi husáng - *Ferula sadleriana*

ÉLET AZ ERDŐBEN

1.

2.

3.

1. Nagy tűzlepke – *Lycaena dispar*
2. Díszes légivadász – *Coenagrion ornatum*
3. Havasi cincér – *Rosalia alpina*

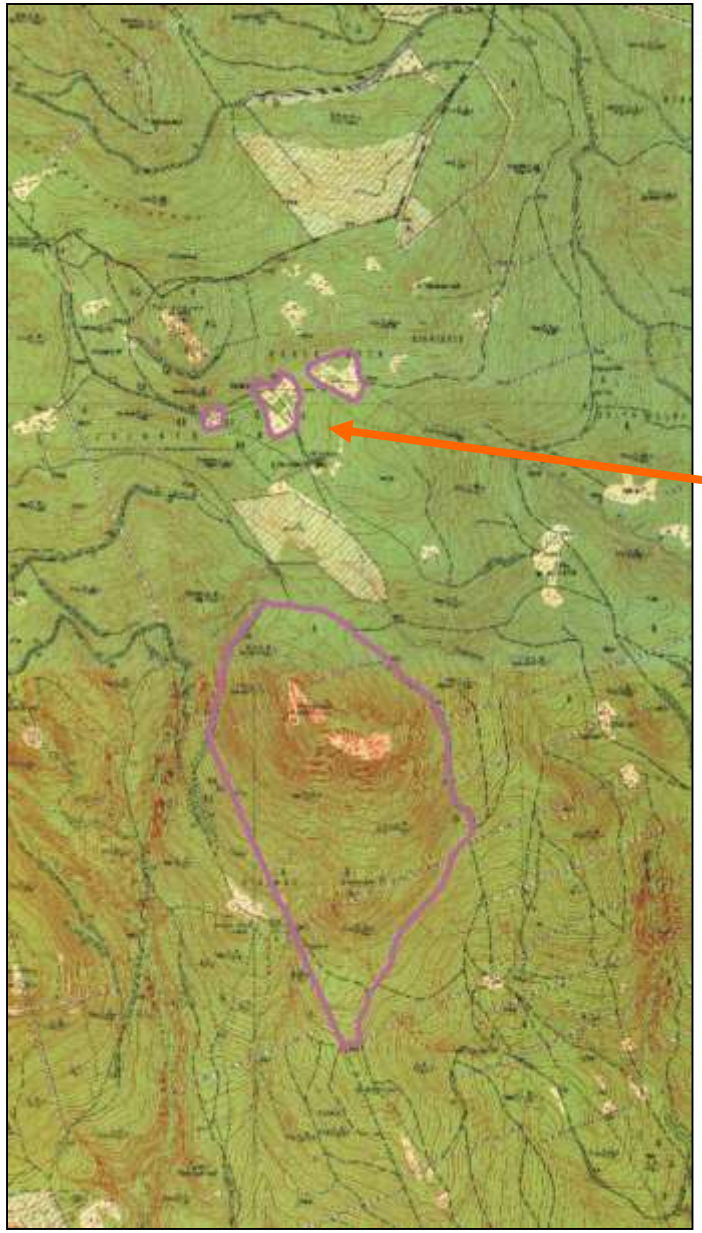

Esettanulmány

„Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek” SCI

Jelölő élőhelyek és fajok

- Élőhelyek

40A0	*** Kontinentális cserjések**
6190	**Pannon sziklagyepek**
6240	*** Pannon lejtősztyeppek**
6520	**Hegyi kaszálórétek**
8230	**Pionír, mészkerülő sziklanöv.**
91G0	*** Pannon gyertyános tölgyesek**
91H0	**Pannon molyhos tölgyesek**
91M0	**Pannon cseres-tölgyesek**

- Növények

Pulsatilla grandis **Leánykökörcsin**

Kutatás:

Jól dokumentált kutatások (Mátra Múzeum, ETF + BNPIg.) ⇒ **Területi lehatárolás alapja**

Natura 2000 kifizetések

Kompenzációs kifizetések erdőgazdálkodási Natura 2000 területeken

Alapja: a Madárvédelmi Irányelv és az Élőhely-védelmi Irányelv végrehajtását tartalmazó hazai jogszabály betartásából fakadó, az erdőgazdálkodónál felmerülő többlet költség és elmaradó bevétel ellentételezése.

Kedvezményezettek:

magánjogi erdőgazdálkodók vagy csoportjaik

Igénylése nagyon egyszerű: Csak kifizetési kérelem benyújtása szükséges

A Natura 2000 hálózatba tartozó erdő az alábbi honlapról lekereshető

http://erdoterkep.nebih.gov.hu/

ÉLETAZERDŐBEN

NATURA 2000 ERDŐK KEZELÉSI FELADATAI ÉS TÁMOGATÁSI LEHETŐSÉGEI

ÉLET AZ ERDŐBEN

Jogszabályi alap

- Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV.27.) VM rendelet

A támogatás célja

- A Natura 2000 kijelölés alapjául szolgáló fajok, valamint élőhelyek kedvező természeti megőrzése és fenntartása az ökológiai szempontból is fenntartható erdőgazdálkodási tevékenység által.

A támogatás jellege és tárgya

- Az intézkedés keretében vissza nem térítendő kompenzációs támogatást vehetnek igénybe a felmerülő költségek és kieső jövedelem ellentételezése céljából azon erdőgazdálkodók, akik a Natura 2000 irányelvek végrehajtásával összefüggő korlátozások eredményeként érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területen gazdálkodnak.

Támogatás igénybevételének feltételei

- A támogatás igénybevételére az az erdőgazdálkodó jogosult, aki az erdő tulajdonosa, akit az erdészeti hatóság erdőgazdálkodóként nyilvántartásba vesz.
- Támogatás igénybevételére az az erdőgazdálkodó jogosult, aki rendelkezik az adott erdőrészletre vonatkozó, az erdészeti hatóság által jóváhagyott erdőtervvel.

Támogatás igénybevételének feltételei

- Azon területre adható támogatás, amely a MePAR adatbázisban és az Országos Erdőállomány Adattárban Natura 2000 területként lehatárolásra került.
- A legkisebb támogatható terület 1 hektár, amelyet a kérelem alapján jóváhagyott összterület alapján kell megállapítani.
- Csak teljes erdőrészlet támogatható azzal, hogy a 0,25 hektár nagyságot el nem érő erdőrészletre nem vehető igénybe támogatás.

Támogatás igénybevételének feltételei

- Támogatást az az erdőgazdálkodó vehet igénybe, aki vállalja, hogy a kompenzáció folyósítását követő 10 hónapon belül részt vesz Natura 2000 erdőterületen gazdálkodók részére szervezett képzésen

ÉLET AZ ERDŐBEN

Nem támogatható

- az a Natura 2000 kijelölés során lehatárolt terület, amely **állami, vagy önkormányzati tulajdonban van**;
- önkormányzat, költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben a **Magyar Állam tulajdoni hányada eléri vagy meghaladja az 50%-ot**;
- az az erdőrészlet, amelyet érintően az erdészeti hatóság a támogatási időszakra vonatkozóan **jogerős erdőgazdálkodási vagy erdővédelmi bírságot állapított meg a Natura 2000 előírások vonatkozásában;**

Jogkövetkezmények

Adott erdőrészlet vonatkozásában az ügyfél támogatási jogosultság a megszűnik és / vagy vissza kell fizetnie a támogatást abban az esetben ha:

- erdőgazdálkodási és / vagy erdővédelmi bírságot állapít meg az erdészeti hatóság
- helyszíni ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy az ügyfél nem teljesíti az erdőtervében meghatározott korlátozásokat, előírásokat
- Képzési kötelezettségét nem teljesítette
- Kölcsönös megfeleltetés alkalmazása esetében a támogatásra jogosult gazdaságnak bármely részén a követelmények be nem tartását állapították meg.

ÉLET AZ ERDŐBEN

Ellenőrzés tárgyát képező jövedelem kiesést okozó korlátozások

- egyes fajok / fák cserjék/ visszahagyása az erdőben;
- egyedi jellegzetességgel bíró /különösen odvas böhönc/ faegyedek visszahagyása;
- Álló és fekvő holtfa visszahagyása;
- Egészségügyi fakitermelés esetében a legfeljebb 5 m3/ha mértékig holtfa visszahagyása
- Véghasználat esetében a hagyásfák visszahagyása
- Véghasználat esetén a faállomány élőfakészletének 5 százalékos mértékig a facsoportok visszahagyása

ÉLET AZ ERDŐBEN

Megjelent a Miniszterelnökség Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetés felhívása.

- magán erdőgazdálkodók pályázhatnak
- kompenzációs támogatásra hektáronként legalább 41 és legfeljebb 237 eurónak megfelelő forint összeg
- normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás
- benyújtási határidő 2016. március 16-tól június 9-ig
- a támogatásból kizárt az állami és az önkormányzati tulajdon
- ha ez nem éri el az 50%-ot akkor a maradó tulajdonán a magán erdőgazdálkodó támogatható, a korábbi teljes kizárással szemben.

Az a magán erdőgazdálkodó jogosult pályázni, aki:

- az erdészeti hatóság által az Evt. alapján jogerősen nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó
- rendelkezik az adott erdőrészletre vonatkozó, az erdészeti hatóság által jóváhagyott jogerős erdőtervvel, vagy jóváhagyott jogerős erdőtelepítési kivitelezési tervvel
- ha lejárt, vagy még nem rendelkezett erdőtervvel, meg igényelni, és meg is kell kapni az átmeneti erdőtervet a pályázati jogosultság megszerzéséhez.

SZÁLALÓ MAGÁNRDŐ A BÜKKBEN

- Az erdő változatos élőhelyek sorozata, melynek elemei folyamatos kölcsönhatásban állnak egymással.
- Az egyes elemek egyformán fontosak.
- Bármely elem hiánya vagy túlszaporodása valamilyen folyamat eredménye, következménye.
- A gazdálkodás alá vont fajok a természetes élőhely részeként, azt használják.

  / élettérként, táplálékként /

Elvárások

- Hozzáférés a faterméshez
- Kitermelési lehetőség és az igények összehangolása
- Jövedelmezőség
  - bevétel, költség
  - kötelezettségek (adók, stb)
- Tartamosság

Alapadatok

- Tulajdon 1/1
- Önálló erdőgazdálkodó
- 16,2 ha ; 4 erdőrészlet
- Hegylábi gyertyános tölgyes
- Fafajok: KTT; GY; EF; VF; CS; FF; MCS;

Szálalási minta

- Terület 2 részre osztva
- Beavatkozások 2 évenként váltakozva az egyik területrészen

  (visszatérés ugyanarra a területre 4 évente)
- Minden fahasználat kizárólag a maradó állomány érdekében történik, vagy az egyes faegyedek előnyhöz juttatása miatt
- Kitermelés a növedék 60-65%-a

Jövedelmezőség és terhek

- Rendkívül hosszú termelési ciklus
  - Alacsony a ciklusra számítható jövedelmezőség
  - Bevétel a ciklusban csak néhányszor jelentkezik
- Adó és optimalizálás
- Őstermelő
  - adómentes határok kihasználása
  - saját felhasználás

ÉLETAZERDŐBEN

Köszönöm a figyelmet!